

ความสามารถในการเรียนรู้นำตนเองของนักศึกษา ในวิทยาลัยแห่งหนึ่งในเขตบางกอกใหญ่

เบญจมาภรณ์ จันทร, สุภัคชญา เชียงหนุ่น, ยงยุทธ ตันบริบูรณ์, วรวัฒน์ ทรงวิวัฒน์, จิตติญาดา พุกกะมาน และ Sumit Kumar Bhalla
คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

บทนำ

ปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาได้มีการปรับเปลี่ยนให้มีการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ Active Learning มากขึ้น และบทบาทของผู้สอนต้องปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับเนื้อหาและกระบวนการจัดการเรียนรู้ในยุคปัจจุบันที่สื่อเทคโนโลยีได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จึงทำให้การจัดการเรียนรู้ได้จำกัดอยู่เพียงแค่การถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนสู่ผู้เรียน ดังนั้นการจัดการกระบวนการเรียนการสอนจึงต้องปรับเปลี่ยนให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด ฝึกแก้ปัญหา และฝึกการทำงานเป็นกลุ่มได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เรียน ผู้สอน และสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์การจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัล โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ อันจะนำผู้เรียนไปสู่การเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่ เชื่อว่าจะสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนมีทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นผู้ที่มีคุณภาพเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- เพื่อศึกษาความสามารถในการเรียนรู้นำตนเองของนักศึกษาในวิทยาลัยแห่งหนึ่งในเขตบางกอกใหญ่
- เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้นำตนเองของนักศึกษาในวิทยาลัยแห่งหนึ่งในเขตบางกอกใหญ่

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ เป็นการศึกษาความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเอง และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาในวิทยาลัยแห่งหนึ่งในเขตบางกอกใหญ่

- กลุ่มประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี (ภาคปกติ) คณะบริหารธุรกิจ ในวิทยาลัยแห่งหนึ่งในเขตบางกอกใหญ่ จำนวนทั้งหมด 325 คน
- กลุ่มกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2565 จำนวน 180 คน ที่กำลังศึกษาในวิทยาลัยแห่งหนึ่งในเขตบางกอกใหญ่ โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรคำนวณของทาโร่ ยามานะ (Yamane, 1973)
- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดความสามารถและปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้แบบนำตนเอง โดยมีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ
- สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation, t-test independent ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และ Multiple Linear Regression
- วิธีการวิจัย
 - สร้างแบบวัดความสามารถและปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้แบบนำตนเอง
 - ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรม ความสามารถและปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้แบบนำตนเอง จากตำรา เอกสารทางวิชาการ บทความวิจัย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดโครงสร้างและประเด็นข้อคำถาม และดำเนินการสร้างตามรูปแบบโครงสร้างตามที่ได้ออกแบบไว้ โดยแบ่งโครงสร้างออกเป็น 4 ส่วนได้แก่
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ (1) เพศ (2) อายุ (3) ระดับชั้นปีการศึกษา (4) สาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่ (5) ลักษณะที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน มีลักษณะเป็นแบบข้อคำถามแบบตรวจรายการ (Check List) และคำถามปลายเปิด
 - ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ 3 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการอบรมเลี้ยงดู (2) ด้านประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหา (3) ด้านความสามารถการใช้เทคโนโลยี มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ
 - ตอนที่ 3 แบบวัดความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเอง 5 ชั้น ได้แก่ (1) การวิเคราะห์และกำหนดความต้องการเรียนรู้ของตนเอง (2) การกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ (3) การวางแผนและแสวงหาแหล่งเรียนรู้ (4) การเรียนรู้ และ (5) การประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ
 - ตอนที่ 4 ข้อเสนอนะอื่น ๆ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด
 - นำแบบวัดที่สร้างเสร็จแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา และด้านวิจัย วัดผลและประเมินผล จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าดัชนีความตรงรายข้อทุกข้อคำถามมีค่าสูงกว่า 0.67 อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับ
 - นำแบบวัดความสามารถและปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการเรียนรู้แบบนำตนเองไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มทดลองเพื่อนำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR-20 ต้องมีค่า 0.8 ขึ้นไป (Kuder and Richardson, 1973) ซึ่งวัดได้ 0.93
 - นำแบบวัดความสามารถและปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการเรียนรู้แบบนำตนเองมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม และจัดทำเป็นเครื่องมือที่สมบูรณ์นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษาที่ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 180 คน สามารถอธิบายผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ 4 ส่วนได้แก่ 1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ 3) ผลวิเคราะห์ความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเอง 4) ผลวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการประเมิน	ร้อยละ
เพศ	
ชาย	52.10
หญิง	47.90
รวม	100.00

รายการประเมิน	ร้อยละ
ระดับชั้นปี	
ชั้นปีที่ 1	23.30
ชั้นปีที่ 2	16.90
ชั้นปีที่ 3	18.40
ชั้นปีที่ 4	41.40
รวม	100.00

รายการประเมิน	ร้อยละ	รายการประเมิน	ร้อยละ
สาขาวิชา		ลักษณะที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน	
สาขาวิชาการจัดการ	29.80	อาศัยอยู่กับบิดาและมารดา	61.00
สาขาวิชาการตลาด	38.30	อาศัยอยู่กับบิดา	3.40
สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ	14.40	อาศัยอยู่กับมารดา	12.90
สาขาวิชาบัญชี	17.50	อาศัยอยู่กับญาติ	8.60
รวม	100.00	อาศัยอยู่กับเพื่อน	8.60
		อื่นๆ (โปรดระบุ)	5.50
		รวม	100.00

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		
	Mean	S.D.	แปลผล
ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.38	0.68	มาก
ด้านประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหา	3.72	0.97	มาก
ด้านการอบรมเลี้ยงดู	3.36	1.11	ปานกลาง
รวม	3.82	0.92	มาก

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		
	Mean	S.D.	แปลผล
การวิเคราะห์และกำหนดความต้องการเรียนรู้ของตนเอง	3.22	0.93	บางครั้ง
การกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้	3.87	0.77	บ่อยครั้ง
การวางแผนและแสวงหาแหล่งการเรียนรู้	3.70	0.82	บ่อยครั้ง
การเรียนรู้	3.51	0.97	บ่อยครั้ง
การประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง	3.58	0.91	บ่อยครั้ง
รวม	3.58	0.88	บ่อยครั้ง

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเรียนรู้แบบนำตนเองจำแนกตามเพศ

ตัวแปร	กลุ่มเปรียบเทียบ	N	Mean	S.D.	T	Sig.
การวิเคราะห์และกำหนดความต้องการเรียนรู้ของตนเอง	ชาย	94	3.29	0.58	2.131*	0.034
	หญิง	86	3.16	0.51		
การกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้	ชาย	94	3.91	0.59	1.406	0.16
	หญิง	86	3.82	0.58		
การวางแผนและแสวงหาแหล่งการเรียนรู้	ชาย	94	3.74	0.55	1.719	0.087
	หญิง	86	3.65	0.44		
การเรียนรู้	ชาย	94	3.54	0.55	1.124	0.262
	หญิง	86	3.48	0.47		
การประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง	ชาย	94	3.61	0.61	0.992	0.322
	หญิง	86	3.55	0.53		
ภาพรวมการเรียนรู้ด้วยตนเอง	ชาย	94	3.62	0.44	1.867	0.63
	หญิง	86	3.64	0.36		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา

ตัวแปร	B	SE	Beta	t-value	P value
ด้านการอบรมเลี้ยงดู	.115	.027	.214	4.303	.000
ด้านประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหา	.088	.025	.175	3.449	.001
ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	.303	.035	.411	8.755	.000
ค่าคงที่	1.542			9.505	.000
	R=.582		R ² =.338	SEE=.333	F=54.682*

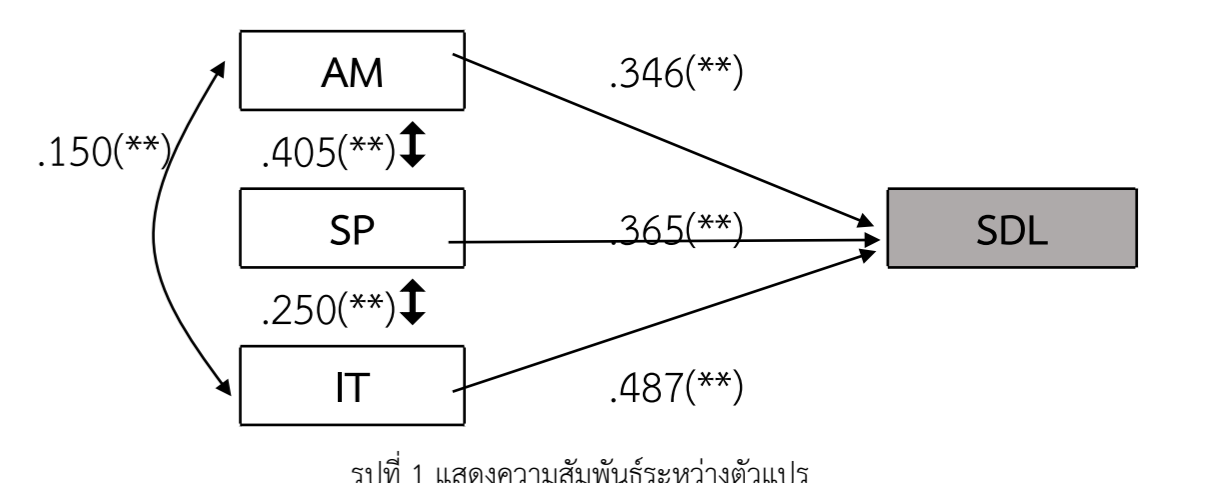
* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านต่าง ๆ กับพฤติกรรมการเรียนรู้แบบนำตนเองของนักศึกษา

ตัวแปร	AM	SP	IT	SDL
การอบรมเลี้ยงดู (AM)	1			
ประสบการณ์ในการแก้ไข (SP)	.405**	1		
การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (IT)	.150*	.250**	1	
การเรียนรู้แบบนำตนเอง (SDL)	.346**	.365**	.487**	1

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

โดยตัวแปรทั้ง 3 มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกตัว โดยความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านการอบรมเลี้ยงดู (AM) กับด้านประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหา (SP) ($r = .405$) สูงกว่าตัวแปรด้านอื่น ๆ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังรูปที่ 1

การอภิปรายผล

- ความสามารถในการเรียนรู้นำตนเองของนักศึกษาในวิทยาลัยแห่งหนึ่งในเขตบางกอกใหญ่ ภาพรวมมีพฤติกรรมที่เกิดขึ้นอยู่ในระดับบ่อยครั้ง ($M = 3.58, S.D. = 0.88$) และผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองจำแนกตามเพศในภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05
- ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้แบบนำตนเอง พบว่า ตัวแปรต้นทุกตัวร่วมกันอธิบายตัวแปรตามได้ร้อยละ 33.80 และสามารถอธิบายพฤติกรรมการเรียนรู้แบบนำตนเองได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยตัวแปรต้น คือ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อธิบายตัวแปรตามได้สูงสุด รองลงมาได้แก่ การอบรมเลี้ยงดู และประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหา ตามลำดับ สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้ $\hat{Y} = 115. + 1.542x_1 + .303x_3$ ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของ มรด ก่องวิริยะไพศาล (2549) พบว่านักศึกษาที่มีเจตคติต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองจะเป็นบุคคลที่มีความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ความมีวินัยในตนเองมีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองทั้งนี้เพราะความมีวินัยในตนเองเป็น ความสามารถของบุคคลในการควบคุมตนเองโดยสำนึกด้วยตัวเองซึ่งพฤติกรรมของความมีวินัยในตนเองประกอบด้วย ความเป็นผู้นำ ความคิดชอบความอดทน ไม่ท้อถอย มีความมั่นใจในตนเอง มีความเห็นใจ ไม่เกรงใจโดยปราศจากเหตุผล มีความตั้งใจจริงมีความรู้สึกดีชอบ มีความเชื่ออำนาจภายในตนเอง ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ตนต้องการ โดยไม่ขัดกับกฎเกณฑ์ข้อบังคับของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ วสัน ปุ่นผล (2542) ได้กล่าวไว้ว่าบุคคลที่มีความมีวินัยในตนเองจะทำให้เป็นบุคคลที่มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามที่มุ่งหวัง ซึ่งจะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมที่กำหนดเอาไว้ถึงแม้ว่าจะมีอุปสรรค ก็ยังไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้น และพร้อมที่จะเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างมีวินัย

Barrows HS. (2000). Problem-Based Learning Applied to Medical Education. Rev Ed. Southern Illinois University School of Medicine, Springfield, Illinois.
Kuder G. F., Richardson M. W. (1937). The theory of the estimation of test reliability. Psychometrika, 2, 151-160.
Yamane, T. (1973). Statistics: An Introductory Analysis. 3rd Edition, Harper & Row Ltd., New York.

ประวีต เอรารวรรณ์. (2554). การวิจัยปฏิบัติการการเรียนรู้ของครูและการสร้างพลังร่วมในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้าวิชาการ.
มรด ก่องวิริยะไพศาล. (2549). การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. วิทยานิพนธ์ ดศม. (สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
วสัน ปุ่นผล. (2542). การพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบางไทรวิทยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. สารนิพนธ์ ดศม. (การวัดผล การศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.